

СЕКЦІЯ 1. РОЗВИТОК СУЧАСНОЇ ПАРАДИГМИ УПРАВЛІННЯ В УМОВАХ ЄВРОПЕЙСЬКОЇ ІНТЕГРАЦІЇ

Агаркова С. З.,

*студентка 4 курсу ННІ Міжнародних відносин
за спеціальністю 292 «Міжнародні економічні відносини»*

Науковий керівник: Пархоменко Н. О.,

д-р екон. наук, професор,

професор кафедри міжнародних економічних відносин та безпеки

бізнесу

Харківський національний економічний університет ім. Семена Кузнеця

СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ КОМПАНІЄЮ В УМОВАХ VUCA-СЕРЕДОВИЩА

Абревіатура VUCA розшифровується як: «volatility» – мінливість, «uncertainty» – невизначеність, «complexity» – складність та «ambiguity» – неоднозначність. VUCA розглядається як властивості або характеристики сучасного економічного, соціального та бізнес-середовища [1, 2]. Відповідно, функціонування компаній в середовищі, що характеризується мінливістю, невизначеністю, складністю та неоднозначністю суттєво впливає на процеси стратегічного управління. Це обумовлено в першу чергу необхідністю формування такого внутрішнього середовища компанії, яке буде здатно швидко реагувати на можливості та ризики, а також швидко втілювати зміни. Тобто не просто виживати в складних умовах VUCA-середовища, а ще і розвиватись в них. Як слушно зазначають автори Рудницька О. та Комаровський А., «стратегічне управління підприємством являє собою процес розробки стратегій діяльності компанії, що здійснюється на основі попереднього аналізу внутрішнього та зовнішнього середовища, постановки цілей та визначення місії діяльності компанії» [3]. Приведена цитата в повному обсязі розкриває сутність стратегічного управління та підкреслює, окрім іншого, що його реалізація потребує аналізу зовнішніх умов, у тому числі бізнес-середовища.

Сучасне бізнес-середовище характеризується зростаючою динамічністю та нестабільністю, що зумовлено глобалізаційними процесами, прискореним розвитком технологій, цифровою трансформацією економіки, геополітичними ризиками та посиленням конкуренції. У таких умовах традиційні підходи до стратегічного управління, які ґрунтуються на довгостроковому плануванні та відносній прогнозованості зовнішнього середовища, втрачають ефективність. Компанії дедалі частіше стикаються з необхідністю оперативного перегляду стратегічних орієнтирів, адаптації бізнес-моделей та швидкого реагування на ринкові зміни. Мінливість і невизначеність середовища ускладнюють процес прийняття управлінських рішень, оскільки обсяг інформації постійно зростає, а швидкість її оновлення значно перевищує можливості традиційних механізмів обробки даних. Крім того, складність сучасних бізнес-процесів і

глобальних ланцюгів постачання потребує високого рівня координації між підрозділами та партнерами, що неможливо забезпечити без сучасних технологічних рішень.

За таких умов зростає роль оперативної аналітики, прогнозування сценаріїв розвитку подій, моніторингу ключових показників діяльності в режимі реального часу та автоматизації управлінських процесів. Ефективність стратегічного управління дедалі більше залежить від здатності компанії швидко збирати, обробляти та інтерпретувати великі масиви даних, а також трансформувати отриману інформацію у конкретні управлінські рішення. Паралельно відбувається трансформація організаційних структур у напрямку більшої гнучкості, децентралізації та проєктного управління, що також потребує цифрової підтримки. Оскільки зовнішні умови сучасності характеризуються змістом, покладеним в основу абревіатури VUCA, можна зробити висновок, що розробка стратегії діяльності компанії в умовах мінливості, невизначеності, складності та неоднозначності має такі особливості [4,5]: стратегії повинні бути адаптивними, з можливістю швидкого коригування відповідно до змін зовнішнього середовища; замість одного довгострокового плану необхідно розробляти декілька альтернативних варіантів розвитку компанії; доцільним є застосування PEST- і SWOT-аналізу в стратегічному плануванні; швидкість прийняття управлінських рішень має підтримуватись інвестиціями в цифрові технології, автоматизацію, аналітику великих даних; зростає роль стратегічного мислення, особливо як властивості представників топ-менеджменту.

Таким чином, у сучасних умовах забезпечення стратегічної гнучкості, адаптивності та швидкості реалізації змін стає неможливим без інтеграції цифрових технологій у систему стратегічного управління компанією.

Список використаних джерел:

1. Bennett N., Lemoine G. J. What a difference a word makes: Understanding threats to performance in a VUCA world. *Business Horizons*. 2014. Vol. 57 (3). p. 311-317. DOI: <https://doi.org/10.1016/j.bushor.2014.01.001>.
2. Mack O., Khare A., Kramer A., Burgartz T. *Managing in a VUCA World*. Springer. 2015. 259 p. DOI: <https://doi.org/10.1007/978-3-319-16889-0>.
3. Рудницька О., Комаровський А. Стратегічне управління підприємством як важлива складова системи менеджменту. *Економіка та суспільство*. 2023. №57. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0072/2023-57-128>.
4. Parkhomenko N. Strategies of organizational development of entrepreneurial activity in global environment. *Management and Entrepreneurship: Trends of Development*. 2025. Vol. 3(33). p. 137-148. DOI: <https://doi.org/10.26661/2522-1566/2025-3/33-11>.
5. Хахалев Д., Власенко Т., Немашкало К. Інтеграція цифрових технологій у стратегічне управління підприємством в умовах невизначеності. *Успіхи і досягнення у науці*. 2025. №8(18). DOI: [https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-8\(18\)-1210-1220](https://doi.org/10.52058/3041-1254-2025-8(18)-1210-1220).